

Literatur.

- AHLQVIST, H. & FABRICIUS, E. 1938: Die Vögel des äusseren Schärenhofes zwischen Tvärminne und Jussarö. — *Ornis Fennica* **15**.
- EMSING, C. 1942: Sällsynta häckfåglar vid Västerbottenkusten. — *Svensk Jakt* **80**.
- FORSIUS, I. 1929: Anteckningar från en resa till Aspskär. — *Ornis Fennica* **6**.
- v. HAARTMAN, L. 1945: Zur Biologie der Wasser- und Ufervögel im Schärenmeer Südwest-Finnlands. — *Acta Zool. Fenn.* **44**.
- LAMPIO, T. 1946: Tvärminnen eläintieteellisen aseman ja sen lähiympäristön linnuston viimeaikaisesta kehityksestä. — *Ornis Fennica* **23**.
- SALOMONSEN, F. 1941: Nogle Reservaters Fuglebestand 1940. — *Dansk Ornith. For. Tidsskr.* **35**.
- 1943: Fugletællinger 1936—1942 paa Hirsholmene og Christiansø. — *Dansk Ornith. For. Tidsskr.* **37**.
- SUNDSTRÖM, K. E. 1927: Ökologisch-geographische Studien über die Vogel-fauna der Gegend von Ekenäs. — *Acta Zool. Fenn.* **3**.
- WAHLIN, B. 1942: Om den svenska tordmulestammens decimering. — *Svensk Jakt* **80**.
- 1943: Om den svenska tordmulestammens decimering. — *Dansk Ornith. For. Tidsskr.* **37**.
- 1944: Tordmuleinventeringen. — *Svensk Jakt* **82**.

**Fløjlsandens (*Melanitta fusca* (L.)) Stemme,
en hidtil uløst Gaade.**

Af ROY CORFIXSEN.

(With a Summary in English: The voice of the Velvet-Scoter, *Melanitta fusca* (L.).)

Overlæge O. HELMS skrev i sin Bog "Danske Fugle ved Stranden": Det har tidligere været Tvivl underkastet, hvorvidt det var Sortanden eller Fløjlsanden, der var den rigtige "Himmelhund" — et Navn, som de iøvrigt begge bærer — men det er nu fastslaaet, at det er Sortanden, der frembringer den Lyd, der minder om et fjernt Hundeglam, medens Fløjlsandens Stemme er et grovt Skrig, der skal minde om Raagens; det er blot besynderligt, at man saa at sige aldrig hører et saadant Skrig fra Luften, medens man Tusinder af Gange hører Sortandens Toner".

Jeg har ofte hørt Sortænderne om Aftenen eller om Natten paa deres Vej mod N.Ø. eller S.V., og det har forekommet mig

mærkeligt, at den samme Art havde to forskellige almindelige Stemmer som hørtes brugt under Trækket, nemlig:

- 1) en Stemme, hvor man kun hørte: "*Gyv-gyv-gyv...*"
- 2) en Stemme, hvor man kun hørte en flere Gange gentaget Dobbelttone, lydende som: "*længlyv-længlyv*" eller "*længøng-længøng*".

Jeg kan aldrig erindre at have hørt begge de nævnte Lyde, naar en given Flok har passeret over, og jeg mener tiest at have hørt de under 2 nævnte Lyde, hvilket kan være tilfældigt eller skyldes, at de hinanden afvigende Lyde maatte stamme fra 2 forskellige Fuglearter, hvoraf den, som udstødte Dobbelttonerne maatte være mere "snakkesalig" end den anden Art eller muligt talrigere forekommende paa Trækket.

Da nævnte Fugle i Almindelighed ikke færdes i Menneskenes umiddelbare Nærhed, er Chancerne for at konstatere, hvad Fløjlsanden eventuelt kan sige, jo kun faa, og endelig skal Iagttagelsen jo gøres om Dagen. Heldet vilde, at jeg fik Chancen, hvilket muligvis andre tidligere har haft uden at oplyse derom.

I Vinteren 1946/47 holdt bl. a. ca. 200 Fløjlsand (*Melanitta fusca* (L.)) ♂♂ (♀♀ saas ikke) samt højst 50 Sortand (*Melanitta nigra* (L.)) ♂♂ og ♀♀ (flest ♂♂) til her i Karrebæksminde Havn, Kanalen samt i den Del af Sejlrenden, der var aaben. Et Par Gange havde jeg hørt disse Dobbelttoner fra Flokke, hvor baade Fløjls- og Sortænder fandtes, uden at Op-havet med Sikkerhed kunde fastslaas, det drejede sig i begge Tilfælde om enkelte Fugle i Flokken. 8-10 Dage senere i 1. Halvdel af Marts var jeg heldigere. Staaende ved Kanalens Udløb i Fjorden, hørte jeg pludselig Dobbelttoner, som maatte stamme fra flere Fugle samtidig. I det samme passerede 6 Fløjlsand ♂♂ og 1 Sortand ♂ mig i en Afstand af ca. 40 Meter og ca. 10 Meter over Vandet, efterfulgt af endnu 1 Fløjlsand ♂, som udstødte nøjagtig samme Lyd, som den, flere af de foran flyvende Fugle afgav, en Fløjten, som mest nøjagtig lyder som: "*længøng, længøng...*".

Naar der hidtil har hersket Tvivl om hvad Fløjlsanden egentlig siger, maa Grunden antagelig være den, at man som Følge af, at Fløjlsænderne i Almindelighed fløjter i Kor, i Mod-sætning til Sortænderne, hvor man ofte hører en enkelt And

udstøde sit "Gyv-gyv", har ladet sig forlede til at tro, at de hørte Lyde stammede fra Sortænder, som "snakkede" i Næbbet paa hinanden. Denne Antagelse mener jeg bl. a. støttes af det af HELMS skrevne, som viser, at han i Virkeligheden var Problemets Løsning nærmere end han selv var klar over. HELMS skrev: „... omtrent fra sidste Trediedel af Marts til først i Maj er der blandt alle de Stemmer, der høres fra træk-kende Fugle, en, der har Overvægten, den lyder som et klart "Gyv-gyv", ofte gentaget; det er stadig den samme Tone", og, fortsætter han: "dog høres undertiden en Dobbelttone".

Det grove Skrig der skal minde om Raagens, som Fløjlsanden angives at udstøde, har jeg aldrig hørt.¹⁾

Naar R. HØRRING i Fugle I (Danmarks Fauna) om Fløjlsanden skrev: "Trækket gaar mest langs Kysterne, sjældnere over Land" maa det formodentlig staa i Forbindelse med det hidtidige Ukendskab til Fløjlsandens Stemme. Fløjlsanden høres almindeligt trække over, som tidligere nævnt, og det kan endvidere nævnes, at jeg Natten mellem den 13. og 14. April 1947 til Eks. hhv. Kl. 23⁰⁰ og Kl. ca. 1⁰⁰ hørte Fløjlsænder fløjtende trække S.V.—N.Ø. umiddelbart N.Ø. for Næstved.

Foruden det hidtil om Fløjlsandens Stemme oplyste kan jeg meddele, at jeg d. 22. Marts 1947 i Sejlrenden paa Karrebæk Fjord littede to enkelte Fløjlsænder (♂♂), som i begge Tilfælde, fra det Øjeblik de tungt littede Fugle tog til Vingene og indtil de slap Vandet, udstødte et "tititititi...", en Lyd som overhovedet ikke kunde staa i Forbindelse med Vingeslaget, idet Fuglene vilde være ude af Stand til at bevæge Vingene saa hurtigt, at en saadan Lyd kunde opstaa. Forøvrigt littede jeg flere Fløjlsænder, som ikke afgav anførte Lyd.

Ved Afslutningen af denne Artikel spurgte jeg en Strandjæger og god Iagttaget, Tømrer OLUF PETERSEN, om han var i Stand til at oplyse mig om Fløjlsandens Stemme, hvilket han ikke var, udover at han i samme Vaage, som jeg, havde littede en Fløjlsand ♂, som under nøjagtigt samme Forhold havde afgivet nøjagtigt den samme Lyd, som anført. PETERSEN mener heller ikke, at den afgivne Lyd kan staa i Forbindelse med Vingeslaget.

1) Dette Skrig, der ofte skrives som "ker" eller „koar", udstødes af Hunnerne.

SUMMARY IN ENGLISH

The Voice of the Velvet-Scoter (*Melanitta fusca* (L.)).

The Velvet-Scoter is a very silent bird, in contrast to the Common Scoter, the voice of which is well-known. The call-note of the male Velvet-Scoter has hitherto not been described with certainty (except in the American race). The author, however, had the opportunity of observing several flocks of males of the Velvet-Scoter during the winter 1946-47 off the coast of southern Zealand and heard the call-note many times. This is rendered as "löngöng-löngöng" (ö pronounced as *i* in "bird"). Besides, a call was heard as "tititititi", a sound which could not originate from the wing-beats.

Maagekolonierne paa Hirsholmene.

Af FINN SALOMONSEN.

(With a Summary in English: The Gull-Colonies on Hirsholmene.)

(Meddelelser fra Naturfredningsraadets Reservatudvalg. Nr. 31).

I 1947 foretog jeg Optælling af Ynglefuglebestanden paa Hirsholmene i Tiden fra 30. Maj til 4. Juni. Allerede den 6. Juni var jeg igen paa Holmene sammen med D. O. F.s Medlemmer paa Foreningens Ekskursion. Jeg havde da, som Ekskursionsleder, Lejlighed til at demonstrere, hvorledes Maagekolonierne er sammensat, ligesom jeg kunde forevise et Par andre ornithologiske Seværdigheder, som for de fleste var ukendte. Da disse Forhold ikke tidligere har været publice-rede, skal jeg derfor i det følgende, paa Opfordring af flere Medlemmer, ganske kort give en Beretning derom.

Først vil jeg imidlertid gerne give en Liste over Optællingsresultaterne i 1947. Disse er vist i Tabel I, der bedes sammenholdt med Tabel I hos U. MØHL-HANSEN 1947, p. 39, hvor de tilsvarende Tal for 1946 er gengivet. Der ses en udmærket Overensstemmelse, idet der sidste Aar fandtes 11088, i Aar 11017 Par ynglende Fugle. Der kan dog ikke foretages nogen helt nøjagtig Sammenligning, idet MØHL-HANSEN kun foretog en skønsvis Optælling af Stormmaagerne, p. Gr. af at